

Spotguide til kirtler

Endokrine	Exokrine
Afgiver produkt til blodbanen	Udmunder via udførselsgang på ydre/indre overflade
Celler ligger trabekulært ("hulter til bulter", uden entydig struktur) (trabekulær endokrin kirtel) Undtagelse: Kirtelepithel i Gl. thyroidea danner follikler omkring en proteinmasse, der farves homogent eosinofilt. Kaldes en follikulær endokrin kirtel.	Ligger i veldefinerede endestykker
Mange blodkar, evt. med blod (erythrocytter)	Få blodkar
Ingen udførselsgang	Mange udførselsgange

Exokrine Kirtler

Unicellulære kirtler = Bægerceller (udelukkende)

Multicellulære kirtler

Secernerende epithelflader (kun i mavesækken)

Intraepitheliale kirtler (inde i epithel)

Egentlige kirtler

Består af endestykker: Serøs eller mukøs

Serøse kan ligge for sig selv

Mukøse er altid sammen med serøse (varierende forhold)

Sekretets art	Serøse	Mukøse
Endestykke	Små, regelmæssigt runde Undt.: Von Ebnerske halvmåner	Store, uregelmæssige
Lumen	Lille, ses sjældent i LM Undt: Tydeligt lumen i gl. lacrimalis	Stort, tydeligt
Kerner	Runde, basale halvdel af cellen	Flade, ligger helt basalt, basofile(mørke)
Cellegrænser	Utydelige	Tydelige
Cytoplasma	Relativt mørkt (HE, VGH), basal basofili (HE)	Meget lyst (HE, VGH). Stærkt PAS-positive. Mørkeblå i Alcian Blue. INGEN basal basofili.

Svar muligheder:

Rent serøs (gl. parotis, pancreas, gl. lacrimalis)

Blandet, overvejende serøs (gl. submandibularis)

Blandet, overvejende mukøs (gl. sublingualis)

(ellers findes mange spredte endestykker i øvre del af fordøjelseskanalen: mukøse & serøse)

Udførselsgange (har følgende karakteristika i modsætning til endestykker)

Stort lumen, Kerner ligger centralt

Pancreas

Blandet kirtel med exokrin del (serøs) og endokrin del (trabekulær)

Endokrint væv findes spredt i exokrine væv som øer (Langerhanske øer)

Ses som lysere end omgivende væv, ses bedst på LAV forstørrelse

Hvad skriver man???

Rent Serøs exokrin kirtel med øer af trabekulært endokrint væv

Faldgruber

Pancreas: Hvis kirtlen er rent serøs.....KIG EFTER LANGERHANSKE ØER

Gl. Lacrimalis: Lille kirtel, ligger typisk på hele dækglasset. Rent serøs.

Bemærk dog at den har tydeligt lumen